

De Minister van Justitie en Veiligheid Dhr. D. van Weel Postbus 20301 2500 EH DEN HAAG

Autoriteit Persoonsgegevens

Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag Hoge Nieuwstraat 8, 2514 EL Den Haag T 070 8888 500 - F 070 8888 501 autoriteitpersoonsgegevens.nl

Datum 5 juli 2024 Ons kenmerk z2024-015226 Uw brief van 14 mei 2024

Contactpersoon

Uw kenmerk 5401793

Onderwerp

Wetgevingstoets concept voor wetsvoorstel Wet weerbaarheid kritieke entiteiten

Geachte heer Van Weel,

Bij brief van 14 mei 2024 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over het concept voor het wetsvoorstel Regels ter implementatie van Richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten en tot intrekking van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad (PbEU 2022, L 333) (hierna: het concept).

De AP heeft enkele aanmerkingen op het concept.

Hoofdlijn

- Het concept is onvoldoende duidelijk over welke persoonsgegevens, waaronder bijzondere categorieën van persoonsgegevens, verwerkt mogen worden.
- Ook bevat het concept geen bewaartermijn en evenmin een delegatiegrondslag om hierover in gedelegeerde regelgeving regels te stellen.

Strekking van het concept

Het concept strekt tot implementatie van Richtlijn (EU) 2022/2557¹ (hierna: CER-richtlijn) in Nederlandse wetgeving. Het doel van de CER-richtlijn is om, ter ondersteuning van vitale maatschappelijke functies en de economische activiteiten in de Europese Unie, de continuïteit van de levering van essentiële diensten binnen de Europese Unie zoveel mogelijk te helpen borgen. Hiertoe dienen lidstaten bevoegde autoriteiten aan te wijzen die onder meer tot taak hebben periodiek een

¹ Richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende de weerbaarheid van kritieke ntiteiten en tot intrekking van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad (*PbEU*2022, L 333).

Ons kenmerk

z2024-015226

nationale risicobeoordeling uit te voeren, op basis waarvan entiteiten worden geïdentificeerd die essentiële diensten leveren in bepaalde sectoren en subsectoren. Het concept wijst deze entiteiten aan als kritieke entiteiten en bepaalt dat zij een zorgplicht en een meldplicht hebben. Het concept voorziet in samenwerking tussen bevoegde autoriteiten en andere instanties en bepaalt dat in dat kader gegevens, waaronder persoonsgegevens, mogen worden uitgewisseld.

Wetgevingstoets

Rechtszekerheid

Samenwerking en informatie-uitwisseling

De artikelen 27a tot en met 30b van het concept bepalen, kort samengevat, dat de in die artikelen genoemde instanties dienen samen te werken voor de doeltreffende en doelmatige uitvoering van hun taken en dat zij daartoe onderling alle daarvoor benodigde gegevens, waaronder persoonsgegevens, uitwisselen.

Bijzondere persoonsgegevens

Artikel 31a, eerste lid, van het concept bepaalt dat het verbod om bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verwerken, gelet op artikel 9, tweede lid, aanhef en onderdeel g, AVG, niet van toepassing is als het gaat om verwerking door de bevoegde autoriteit, voor zover die verwerking noodzakelijk is voor de uitoefening van haar taken op grond van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten.

Vertrouwelijke gegevens

Artikel 32 van het concept regelt de mogelijkheid voor de daar genoemde instanties om onder voorwaarden vertrouwelijke gegevens te verstrekken aan elkaar en aan in het artikel genoemde autoriteiten.

Een belangrijk vereiste dat mede voortvloeit uit het evenredigheidsbeginsel en ook in de overwegingen van de AVG wordt aangehaald, is dat een rechtsgrond of wetgevingsmaatregel voor de verwerking van persoonsgegevens (en dus een inbreuk op het recht op bescherming van de persoonsgegevens) voldoende duidelijk en nauwkeurig moet zijn, en dat de toepassing van die rechtsgrond of wetgevingsmaatregel in de praktijk voorspelbaar moet zijn voor degenen op wie deze van toepassing is.

Uit de eis dat een inmenging in de uitoefening van het recht op respect voor het privéleven en de bescherming van persoonsgegevens moet zijn voorzien bij wet, vloeit daarom voort dat die inmenging moet berusten op een naar behoren bekend gemaakt wettelijk voorschrift waaruit de burger met voldoende precisie kan opmaken welke persoonsgegevens met het oog op de vervulling van een bepaalde overheidstaak kunnen worden verzameld en vastgelegd, en onder welke voorwaarden die gegevens met dat doel kunnen worden bewerkt, bewaard en gebruikt. De regeling zelf moet dus voldoende specifiek zijn. Het in de toelichting bij een regeling noemen van voorbeelden van persoonsgegevens waaraan gedacht kan worden bij de betreffende regeling is niet voldoende.

Ons kenmerk

z2024-015226

Uit de hiervoor genoemde artikelen betreffende samenwerking en informatie-uitwisseling blijkt niet welke soorten persoonsgegevens kunnen worden uitgewisseld. Het concept bevat ook geen grondslag om dit bij gedelegeerde regelgeving te bepalen. Denkbaar is dat de taakuitoefening van een bestuursorgaan in een bepaald geval dermate breed en onvoorspelbaar is dat nadere duiding van de aard van de bijzondere persoonsgegevens vooraf niet mogelijk is. In dergelijke - zeldzame - gevallen moet uit de toelichting blijken dat dat zo is en waarom dat zo is. De toelichting bevat ene dergelijke verantwoording in dit geval niet.

Uit artikel 31a van het concept is niet op te maken om welke categorieën bijzondere persoonsgegevens het gaat. In het tweede lid is weliswaar bepaald dat bij of krachtens amvb regels kunnen worden gesteld over de verwerking van bijzondere persoonsgegevens; dit is echter niet dwingend voorgeschreven.

Uit artikel 32 van het concept blijkt niet wat precies onder vertrouwelijke gegevens dient te worden verstaan. Dit is ook niet elders in het concept gedefinieerd.

De AP concludeert dat het concept op de hiervoor genoemde punten niet voldoende duidelijk en nauwkeurig is en de toepassing van het concept op deze punten onvoldoende voorspelbaar is, zodat aanpassing van de artikelen 27a tot en met 30b, 31a en 32 van de wettekst noodzakelijk is door:

- in de wettekst een grondslag op te nemen die dwingend voorschrijft om in gedelegeerde regelgeving te bepalen welke soorten persoonsgegevens kunnen worden uitgewisseld ten behoeve van de samenwerking, bedoeld in de artikelen 27a tot en met 30b van het concept;
- 2. het tweede lid van artikel 31a van het concept imperatief te formuleren en daarin tevens voor te schrijven dat bij of krachtens amvb in elk geval wordt bepaald welke categorieën van bijzondere persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taken van de bevoegde autoriteit;
- 3. in het concept te definiëren wat precies wordt verstaan onder het begrip 'vertrouwelijke gegevens' dan wel in artikel 32 van het concept een grondslag op te nemen die dwingend voorschrijft om in gedelegeerde regelgeving te bepalen welke gegevens dit zijn.

Bewaartermijn

In het concept ontbreekt een bepaling over de bewaartermijn van persoonsgegevens die verwerkt worden door de in het concept aangewezen instanties ten behoeve van de uitvoering van hun taken. In par. 6.2.2.2 van de toelichting bij het concept staat dat persoonsgegevens die de bevoegde autoriteit (de vakminister en de toezichthoudende instantie) verwerkt ten behoeve van haar taken niet langer worden bewaard dan noodzakelijk. Ten aanzien van door het centrale contactpunt ontvangen persoonsgegevens staat in par. 6.2.2.2 van de toelichting dat het centrale contactpunt telkens zal bekijken of het, met het oog op de voor het centrale contactpunt in het wetsvoorstel opgenomen taken, nodig is die te bewaren, en zo ja, voor hoe lang.

Volgens de Data Protection Impact Assessment (hierna: DPIA) bij het concept is momenteel het uitgangspunt een bewaartermijn van 60 maanden. Daarbij zou zijn aangesloten bij de praktijk van het melden van een cyberincident op grond van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni).

Ons kenmerk

72024-015226

Op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel e, AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is. Met het oog hierop dient de verwerkingsverantwoordelijke een termijn vast te stellen voor het wissen van gegevens of voor de periodieke toetsing daarvan.

De AVG bepaalt dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt.² Een algemene normstelling zoals deze, betekent dat er moet worden geconcretiseerd voor specifieke gegevensverwerkingen. De AP acht het uit oogpunt van rechtszekerheid in beginsel wenselijk dat de wetgever de bewaartermijn bepaalt als het maken van afwegingen in individuele gevallen niet is aangewezen en een logische bewaartermijn ook niet onmiskenbaar voortvloeit uit de context.

Uit het concept noch uit de toelichting bij het concept blijkt of, en zo ja, welke bewaartermijnen zijn vastgesteld. In het concept is evenmin voorzien in een delegatiegrondslag die het mogelijk maakt om bewaartermijnen in gedelegeerde regelgeving te bepalen. Volgens de DPIA zou een bewaartermijn van 60 maanden noodzakelijk zijn, maar dit is niet in de toelichting onderbouwd.

De AP concludeert dat is aangewezen om met betrekking tot persoonsgegevens die worden verwerkt door de in het concept aangewezen instanties, een bewaartermijn (eventueel in de vorm van maximum) in het concept, of in lagere regelgeving, op te nemen en in de toelichting te onderbouwen. Daarbij dient nadrukkelijk aandacht te worden besteed aan de mogelijkheid voor gedifferentieerde bewaartermijnen ten behoeve van de onderscheiden taken van de aangewezen instanties.

Werklast AP

De AP merkt op dat het concept naar verwachting niet zal nopen tot extra inzet door de AP.

Openbaarmaking

Deze wetgevingstoets wordt binnen twee weken op de website van de AP gepubliceerd.

Hoogachtend, Autoriteit Persoonsgegevens,

Aleid Wolfsen voorzitter

² Artikel 5, eerste lid, onderdeel e, AVG.

Ons kenmerk z2024-015226

-Bijlage

__*__

Toetsingskader AP

De AP beziet of het concept met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens strookt met het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (EU), de AVG (Verordening 2016/679) of de Richtlijn politie en Justitie (richtlijn 2016/680), de algemene rechtsbeginselen van de EU en het overige relevante recht, waarbij onder meer voldoende aannemelijk moet zijn gemaakt dat voldaan wordt aan het evenredigheidsbeginsel, doordat:

- 1. het concept geschikt is om de nagestreefde doelstelling van algemeen belang of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen te verwezenlijken (geschiktheid);
- 2. het doel niet redelijkerwijs even doeltreffend kan worden bereikt op een andere wijze, die de grondrechten van de betrokkenen minder aantast (subsidiariteit);
- 3. de inmenging niet onevenredig is aan dat doel, wat met name een afweging impliceert van het belang van het doel en de ernst van de inmenging (proportionaliteit);
- het concept voldoende duidelijk en nauwkeurig is over de reikwijdte en in de toepassing voorspelbaar is (rechtszekerheid);
- 5. het concept voldoende aangeeft in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, en aldus waarborgt dat de inmenging tot het strikt noodzakelijke wordt beperkt (inhoudelijke en procedurele waarborgen) en
- 6. het concept verbindend is naar nationaal recht (verbindendheid naar nationaal recht).

De AP slaat daarbij in het bijzonder acht op de rechten van betrokkenen en de overeenstemming van het concept met artikel 6, eerste en derde lid, en 9, van de AVG (Verordening 2016/679), dan wel 8 en 10 van de Richtlijn politie en Justitie (richtlijn 2016/680) en met de in artikel 5 van de AVG dan wel artikel 4 van de Richtlijn vastgestelde beginselen. Hieruit volgt onder andere dat:

- (a) verwerkingen rechtmatig, behoorlijk en transparant moeten zijn ten aanzien van de betrokkene;
- (b) dat persoonsgegevens alleen mogen worden verzameld voor welbepaalde, nadrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doeleinden; en
- (c) verwerkingen toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat voor de doeleinden noodzakelijk is.

__*__